

တၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါဒီးတြီယၢ်တၢ်လီၤသးအုးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအကဲထီၣ်သးဒိဖျိမ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်

ပံးယၢ်အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဟံးအိၤလၢန့ၣ်တဖၣ်တဖၣ်အလီၤတချုးလၢတၢ်စးနီၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်ဒံးဘၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

တဘၣ်ဟံးန့ၣ်လဲၤလၢန့ၣ်ဒိၣ်ဖျိၣ်ပုၤမ့ၢ်တမ့ၢ်ဒိၣ်ပးလီၤနီၣ်တဘျီၤလၢန့ၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်ဘၣ်.

ကဲထီၣ်န့ၣ်ပုၤအဂ့ၢ်တဂၤလၢအလီၤကွၢ်လီၤလၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂ့ၢ်တက့ၢ်. ဝဲလၢန့ၣ်ပုၤလဲၤတၢ်ဖိတဂၤအခါဟ့ၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လၢကကိးမ့ၢ်တမ့ၢ်ကွဲးန့ၢ်တၢ်လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်အဂီၢ်, မ့ၢ်ဒ်သိးအဝဲအတၢ်သးစၢ်အကအိၣ်လၢပုၤလၢတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်ပုၤဖျိးဖျိးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တဲတၢ်ဒီးဖိသ့ၣ်ဘၣ်ယးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်ဟံးန့ၢ်မုၢ်ဒါအဂ့ၢ်တက့ၢ်.

သိးထီၣ်လီၤဆုၣ်နီၤယီၢ်တကိးသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဒီးဟံးဖိသ့ၣ်လၢတၢ်ပုၤဖျိးအလီၤဆုၣ်နီၤသ့ၣ်တဖၣ်အလီၤဒ်သိးနကပုၤဖျိးလၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအတပုၤဖျိးလၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

ပုၤဟးလၢခိၣ်ဒီးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ယီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဝဲလၢကြးအိၣ်ဒီးတၢ်သးစၢ်အလၢအဝဲသ့ၣ်ခိၣ်ယၢ်ဒီးတသ့အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. Source: Retrieved 9/6/18 <https://www.nhtsa.gov/press-releases/us-dot-and-nhtsa-kick-5th-annual-u-drive-u-text-u-pay-campaign>

နမ့ၢ်ကွဲးလံာ်ဝဲလၢန့ၣ်သိလ့ၣ်အခါ, နပျီၤလီၤကံးဒ်သိးနဘၣ်ထွဲလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတခါအပူၤအဘျီၤ20အါန့ၢ်ဒံးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအတၢ်ဒုးဝဲၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ပုၤ3450 ကသံတၢ်ဝဲလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဘၣ်ထွဲဒီးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအသးဒံးဝဲၤဝဲလၢ2016အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤ562က, ပုၤဟးလၢခိၣ်, ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ယီၢ်, ဒီးပုၤအဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်သံတၢ်ဝဲလၢတၢ်ဒုးဝဲၤဝဲလၢတၢ်ဆိကမိၣ်အတၢ်မၤဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်, လၢ2016 အပူၤန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်လၢအသးဒံးဝဲၤဝဲလၢတဖၣ်70မ့ၢ်ကယၢ်လၢအသံလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးပုၤမ့ၢ်တၢ်ပုၤဖိၣ်ခါ, ဒ်ပထီၣ်သတြီအိၣ်ဒီး74မ့ၢ်ကယၢ်အပူၤနီၣ်သိလ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအသံလၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်ဝဲလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ.
- တၢ်သုလီၤတဲစိစိစုမ့ၢ်တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အခါမ့ၢ်အအါကတၢ်လၢပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်15-29 န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ပိာ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်ဒီးလီၤတဲစိစိစုမ့ၢ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်လၢအိၣ်ဒီးသးဒံးဝဲၤဝဲလၢတၢ်သံအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်အါဝဲဝဲလၢပထီၣ်သတြီအိၣ်ဒီးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ပိာ်ခါသ့ၣ်တဖၣ်, လၢကိးနံၣ်ဒဲးပုၤစးထီၣ်လၢ 2012န့ၣ်လီၤ.
- ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်15-19 န့ၣ်ဝဲလၢ9မ့ၢ်ကယၢ်ဟံးယုာ်လၢတၢ်သံတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်တၢ်ဟံးဖျါထီၣ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်သးဒံးဝဲၤဝဲလၢအတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အသိးလီၤ. (Sources: Retrieved 9/6/18 <https://www.nhtsa.gov/press-releases/us-dot-and-nhtsa-kick-5th-annual-u-drive-u-text-u-pay-campaign>)

အဖိးသဲးတၢ်ဖိၣ်ပံးသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အိၣ်အိၣ်သ့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်အိၣ်လိးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ယုအါထီၣ်တၢ်ဆုပုၤသးလီၤသးကျဲးနီၢ်အတၢ်ကဲထီၣ်ပိာ်ထွဲသးသ့ၣ်တဖၣ်.

တၢ်သုလီၤတဲစိစိစုမ့ၢ်အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤလၢတၢ်စိာ်အိၣ်ညါဝဲလၢန့ၣ်သိလ့ၣ်အခါန့ၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢအတဖိးသဲးဟံးယုာ်ဒီးတၢ်ဖိၣ်ယၢ်အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤလၢတၢ်စိာ်အိၣ်ညါဒီးတၢ်တဲလီၤတဲစိ, တၢ်ကွဲး, တၢ်ဆု, တၢ်ဖး, တၢ်မၤန့ၢ်, တၢ်အိးထီၣ်ဖးလံာ်, ဆုတၢ်, တၢ်ဟံးယုာ်မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၢ်က့ၢ်အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤတၢ်ဂ့ၢ်ဒ်သိးဒီးအံၣ်မ့ၢ်, တၢ်ကွဲးဟံးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ပုၤယဲၤကဘျီးတၢ်ကတိၤ, တၢ်ကွၢ်ကိ, မ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ဆုတၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်ဂီၤလိၣ်က့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကွၢ်ကတိၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိ, အခိပညါ, မ့ၢ်တၢ်လၢအဖိးသဲးလၢ: ကကိး 911 မ့ၢ်တမ့ၢ်ဆဲးကျိးဘၣ်တၢ်သမံသမိးကွၢ်တၢ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချ့, မ့ၢ်အုအိၣ်တၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ပၤကီၢ်ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ခါလၢဝဲလီၢ်ဘၣ်ယးလၢဂီၢ်အုတၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်. တၢ်သုလီၤတဲစိစိစုမ့ၢ်ပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤအဂီၢ်, လၢအဘၣ်တၢ်ပျဲသုအိၣ်လၢကဆဲးကျိးတၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တဘၣ်ဖိၣ်အိၣ်လၢစုဘၣ်. တၢ်သုအံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤလၢတၢ်စိာ်အိၣ်ညါလၢစုမ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးစဲဘုးသးဒီးသိလ့ၣ်အတၢ်အိၣ်ဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သု GPS ပိးလီၤမ့ၢ်တၢ်လၢအထီၣ်ထီၣ်သးလၢသိလ့ၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ.

နဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်လဲၤတၢ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်လိးလဲးမးဒီးဘၣ်တၢ်ယုအိၣ်လိးဒီးတၢ်ယုအါထီၣ်အိၣ်လၢတၢ်သုအံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤအဂီၢ်ဝဲလၢန့ၣ်သိလ့ၣ်အခါသ့ၣ်လီၤ. တၢ်စံၣ်ညါလၢတၢ်ကမၣ် အိၣ်ဝဲလၢတၢ်သုလီၤတဲစိစိစု, အံၣ်လဲၤတြီန့ၢ်ပိးလီၤအတၢ်သုလၢတၢ်စိာ်အိၣ်ညါမ့ၢ်တမ့ၢ်တၢ်ကွဲးအတၢ်လုာ်သ့ၣ်ခါပတၢ်ကဟ့ၣ်စ့ၢ်ကိးအစၢလၢတၢ်အ(ဖျဲး)သ့ၣ်တဖၣ်လၢဘၣ်တၢ်ဟံးဖိၣ်အိၣ်လၢန DMV တၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အတၢ်မၤနီၣ်မၤပၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ် 11 (ဖျဲး)လၢ18 လၢအတၢ်ပုၤန့ၢ်, နတၢ်နီၣ်သိလ့ၣ်အလံာ်ဟ့ၣ်ခွဲးကဘၣ်တၢ်ဟံးဆိကတၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်မၤလိၣ်န့ၢ်အါထီၣ်အဂီၢ်, ကွဲးဝဲ [About the NYS Driver Point System](http://dmv.ny.gov/tickets/about-nys-driver-point-system), <http://dmv.ny.gov/tickets/about-nys-driver-point-system> န့ၣ်တက့ၢ်.